

Sygn. akt: I 1 Ca 481/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2023 r.

Sąd Okręgowy we Włocławku Sekcja Odwoławcza I Wydziału Cywilnego

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariusz Nazdrowicz
-----------------	------------------------

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2023 r. we Włocławku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) z siedzibą we W.

przeciwko A. O.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego we Włocławku

z dnia 30 września 2022 r. sygn. akt I C 215/22 upr

I. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) w części dotyczącej zapłaty rat od 30 (płatnej do 18 stycznia 2018 r.) do 36 (płatnej do 18 lipca 2018 r.) oraz w całości w punkcie 2 (drugim) i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu we Włocławku pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego;

II. oddala apelację w pozostałej części.

SSO Mariusz Nazdrowicz

I 1 Ca 481/22

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy we Włocławku oddalił powództwo (...) z siedzibą we W. przeciwko A. O. o zapłatę kwoty 7.970,80 zł (ze wskazanymi odsetkami za opóźnienie) przyjmując, że roszczenie powoda uległo przedawnieniu.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 117 i 118 kc oraz „przepisów przejściowych ustawy z dnia 13/04/2018r. o zmianę ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw” poprzez ich niewłaściwe zastosowanie (w przypadku przepisów kc) oraz nieuwzględnienie uregulowań przywołanej ustawy i w konsekwencji wadliwe przyjęcie, że dochodzone roszczenie się przedawniło.

Powołując się na powyższe skarżący wniósł o „uchylenie” kwestionowanego wyroku i „wydanie wyroku zasądającego roszczenie zgodne z pozwem...” oraz o zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Pozwana nie zajęła stanowiska odnośnie złożonego środka odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jedynie w części zasługiwała na uwzględnienie.

Istota problemu w rozpatrywanej sprawie sprowadza się w pierwszym rzędzie do odpowiedzi na pytanie, czy w przypadku ustalenia spłaty pożyczki w ratach początek biegu terminu przedawnienia rozpoczyna się od chwili upływu końcowego terminu na zwrot pożyczki (wynikającego z treści umowy bądź z przepisu art. 723 kc) czy też każda z rat przedawnia się w odrębnym terminie, determinowanym powstaniem stanu wymagalności danej raty.

Powyższa kwestia – budząca w praktyce duże kontrowersje - została rozstrzygnięta w judykaturze na rzecz drugiego zapatrywania (uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 10 maja 2023r. III CZP 52/22 nie publ., LEX nr 3548717, uchwała Sądu Najwyższego z 27 lipca 2021r. III CZP 17/21 opubl. OSNC 2022/2/12). Sąd Okręgowy we Włocławku podziela to stanowisko i nie ma potrzeby powielania przemawiających za nim argumentów. Wystarczy tylko zwrócić uwagę – w kontekście uzasadnienia apelacji – że nie ma wątpliwości co do tego, że spłata pożyczki nie jest świadczeniem okresowym w rozumieniu art. 118 kc, lecz pozostaje jednym świadczeniem (jednorazowym), tyle że

spełnianym częściowo w ustalonych przez strony terminach. Nie przesądza to jednak zagadnienia przedawnienia roszczenia dającego pożyczkę o jej zwrot. Kwestia ta jest bowiem ściśle powiązana z wymagalnością roszczenia o zwrot pożyczki, a nie z jego jednorazowym charakterem.

W konsekwencji należało uznać, że Sąd I instancji prawidłowo przyjął, że raty od 1 (płatnej 18 sierpnia 2015r.) do 29 (płatnej do 18 grudnia 2017r.) uległy przedawnieniu (nie było sporne, że powód dochodzi roszczenia związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą, które przedawnia się po 3 latach – art. 118 kc). W tym zakresie apelacja była więc pozbawiona uzasadnionych podstaw.

Odmienne przedstawia się sytuacja w przypadku dalszych rat tj. 30-36 (płatnych w okresie 18 stycznia – 18 lipca 2018r.). Po zmianach wprowadzonych ustawą z dnia 13 kwietnia 2018r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 1028.1104) koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego (art. 118 kc w brzmieniu nadanym tą nowelizacją). Wszystkie zatem te raty przedawniłyby się w dniu 31 grudnia 2021r., gdyby nie wytoczenie powództwa w epu w sprawie VI Nc-e 1508112/21, która to czynność – wbrew stanowiska Sądu a quo – przerwała bieg przedawnienia (art. 123 § 1 kc). Pomijając już inne niebagatelne kwestie (jak choćby to, że Sąd Rejonowy nie przedstawił przekonujących argumentów podważających stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale III CZP 66/13) to trudno w rozpatrywanej sprawie przyjąć, by wniesienie pozwu do Sądu Rejonowego w Lublinie-Zachód w Lublinie „nie było czynnością przedsięwziętą w celu skutecznego dochodzenia roszczenia, lecz zmierzającą li tylko do zniwelowania skutków biegu terminu przedawnienia”... Powód przecież cały czas (począwszy od pozwu w epu) stał na stanowisku, że zobowiązanie wynikające z łączącej strony umowy stało się wymagalne z dniem następującym po upływie terminu płatności ostatniej raty. Nie był to jakiś oderwany od realiów pogląd sprzeczny z jednolitym

i ugruntowanym orzecnictwem. Wprost przeciwnie – jak wyżej wspomniano – było to jedno ze stanowisk powszechnie prezentowanych w judykaturze (zbiorczego podsumowania orzecnictwa w tej materii dokonał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały III CZP 17/21,

a także Rzecznik Finansowy w uzasadnieniu pytania prawnego skutkującego uchwałą Sądu Najwyższego III CZP 55/22). Bank mógł więc liczyć na uwzględnienie swojego powództwa już w epu i nie sposób mu zarzucić, by chciał jedynie przerwać bieg terminu przedawnienia.

Wychodząc z bezpodstawnego założenia o przedawnieniu całego roszczenia Sąd Rejonowy we Włocławku w części dotyczącej rat 30 - 36 nie rozpoznał istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 kpc, co ma miejsce m.in. wówczas, gdy Sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania błędnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna unicestwiająca roszczenie – jak właśnie np. przedawnienie (z bogatego orzecznictwa Sądu Najwyższego przykładowo postanowienia z 26 października 2023r. III CZ 270/23 nie publ., LEX nr 3620678 i z 5 lipca 2023r. I PZ 4/23 nie publ., LEX nr 3577240).

W toku dalszego postępowania Sąd meriti zbada zasadność powództwa we wskazanym zakresie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy we Włocławku na podstawie przywołanego przepisu uchylił zaskarżony wyrok we własnym zakresie. O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 108 § 2 kpc.

SSO Mariusz Nazdrowicz